

Arbejdet foregår i det såkaldte Charterudvalg, et lille arbejdsudvalg, der består af 62 repræsentanter for medlemslandenes regeringer og de nationale parlamenter, Europa-Parlamentet og Kommissionen. Europarådet eller EF-Domstolen deltager som observatører.

Fra dansk side deltager som bekendt tidligere formand for Folketinget og tidligere minister Erling Olsen som repræsentant for regeringen. Fra Folketinget deltager hr. Claus Larsen-Jensen og fru Ulla Tørnæs. Der er så tale om en ganske unik konstruktion, som ikke er set før i EU, og det afspejler også den helt særlige betydning, de grundlæggende rettigheder har i det europæiske samarbejde.

I henhold til mandatet fra det europæiske rådsmøde i Köln skal Charterudvalget udarbejde et udkast i god tid inden det europæiske rådsmøde i december. Charterudvalget skal udarbejde et politisk dokument. Det følger af konklusionerne fra Köln, at det først i en senere fase skal undersøges, om og i givet fald hvorledes charteret skal optages i traktaterne.

Det er således ikke Charterudvalgets opgave at tage stilling til, om charteret i en eller anden form senere bør optages i traktaterne. Dette vil i givet fald skulle ske på en regeringskonference. Det er medlemslandenes ansvar.

Det synes at være den overvejende opfattelse i Charterudvalget, at charteret skal rette sig imod EU's institutioner. Charteret skal med andre ord ikke ændre på kompetenceforholdet mellem EU og medlemsstaterne. Opgaven bliver derfor at formulere charteret sådan, at kompetenceforholdet mellem Unionen på den ene side og medlemslandene på den anden side ikke er til at misforstå. Det er helt på linje med regeringens holdning.

Det betyder også, at der skal sættes søgelys på de rettigheder, der er relevante for EU's institutioner. Men andre rettigheder vil selvsagt også kunne indgå i charteret. Hele den europæiske menneskerettighedskonvention er via Amsterdamtraktaten allerede en del af EU's retsgrundlag.

Der er også enighed om, at charteret ikke må bringe uorden i den menneskerettighedsbeskyttelse, vi kender i dag, især fra den europæiske menneskerettighedskonvention. Charteret skal tværtimod være med til at synliggøre og tydeliggøre menneskerettighedernes betydning i EU. Det er også regeringens holdning.

Charterets indhold har indtil nu kun været genstand for meget foreløbige drøftelser. Char-

terudvalget har haft en drøftelse af flere af klassiske frihedsrettigheder. Der er bred enighed om, at indholdet i rettighederne ikke i substansen må afvige fra de formuleringer, der kendes fra den europæiske menneskerettighedskonvention. Der skal også tages hensyn til den meget omfattende retspraksis, der foreligger for Menneskerettighedsdomstolen. Drøftelser om bl.a. de økonomiske og sociale rettigheder udestår fortsat.

Regeringens holdning er den, at ideen med at udarbejde et EU-charter om de grundlæggende rettigheder er god. Vi bevæger os inden for et område, hvor der skal udvises omhu og respekt over for det, der allerede fungerer godt, nemlig Strasbourg-Domstolen.

Styrken er imidlertid, at charteret i sin endelige form vil berøre områder, som ikke kun er for eksperter og for embedsværket, men som forholder sig til den enkelte borgers hverdag. Borgerne får med charteret et papir, som de kan forholde sig til over for EU's institutioner.

Det er godt ud fra flere betragtninger. I takt med udviklingen af det europæiske samarbejde har menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder fået en mere og mere fremtrædende betydning. Det har bl.a. vist sig ved EF-Domstolens domspraksis og den stadig mere centrale placering, som beskyttelsen af de grundlæggende rettigheder har fået i EU-Traktaten.

I Amsterdamtraktaten er Unionens respekt for de grundlæggende rettigheder indskrevet direkte, bl.a. jf. artikel 6. Heraf følger, at EU bygger på principperne om frihed, demokrati, respekt for menneskerettigheder og retsstatsprincippet, at EU respekterer de grundlæggende rettigheder, sådan som det fremgår af den europæiske menneskerettighedskonvention og medlemsstaternes fælles forfatningsmæssige traditioner.

Denne artikel specificerer imidlertid ikke, hvilke rettigheder den enkelte borger har i forhold til Unionen. Ved at udarbejde et rettighedscharter i et klart og tydeligt sprog kan man synliggøre de fundamentale rettigheder. Med et let tilgængeligt EU-charter vil EU's borgere og de personer, der befinder sig på medlemsstaternes territorium, få klarhed over, hvilke grundrettigheder institutionerne skal respektere. Charteret vil dermed også skabe større klarhed over, hvilke begrænsninger EU's institutioner er bundet af i deres daglige virke. Denne præcisering giver større sikkerhed for, at borgernes grundlæggende rettigheder ikke krænkes.